

Salvatoriaanse Hulpactie

“RESTAVEKS” DE VERBORGEN KINDEREN VAN HAÏTI

Esther Van Lit (1991) kennen we al jaren als leerlinge aan onze school WICO Campus Salvator Hamont en als lid en bewogen leidster van de plaatselijke scouts- en gidsengroep. Zij behaalde in juni II. met succes haar diploma middelbaar onderwijs. Haar eindwerk handelde over de ‘Restaveks’ van Haïti. Gedurende de maand juli mocht zij deelnemen aan een inleefreis in Haïti met een bezoek aan het weeshuis OSJOSMA (Orphelinat Saint Joseph Ouvrier de Saint Michel de l’Atalaye - Weeshuis Sint-Jozef Werkman van Sint-Michaël van Atalaye, dorp in Haïti), gesticht door Frans en Rien Vandueren (Opglabbeek) in het jaar 2001. Wij mochten haar eindwerk lezen en haar een paar vragen stellen.

Esther omhelst liefdevol een van haar weeskinderen.

Esther, waarom dit onderwerp voor een eindwerk middelbare studies? Het is toch niet zo vanzelfsprekend voor een meisje van achttien?

Ik heb altijd al een bijzonder interesse gehad voor kinderen of jongeren die het moeilijk hebben in het leven, zeker in landen in het Zuiden. Niet zo maar een emotionele bevestiging, hoor! Die inleefreis maken in Haïti was voor mij de vervulling van een gekoesterde wensdroom.

Waarom koos je deze zin als titel?

Restaveks zijn kinderen die leven als slaven, maar van wie het bestaan wordt ontkend. Men mag niet hardop zeggen dat deze moderne kinderslavernij nog bestaat. Het restavek-systeem is een bekend fenomeen in Haïti. Dit systeem komt ook voor in

Afrikaanse, Aziatische en Arabische landen, maar daar heeft het een andere naam. Zo schat men dat er 250.000 kinderen leven als dienstboden (de zogenaamde domestic workers) over de hele wereld.

Wat betekent die naam ‘restavek’? Wij hebben daar nog nooit van gehoord?

De term restavek komt vanuit het Frans “rester avec”, wat betekent ‘verblijven bij’. (Frans is de eerste taal in Haïti, zeker voor de elite. Creools is de natuurlijke taal.) Die kinderen verblijven dus in andere gezinnen. Vandaar deze naam. Restaveks

Osnel aan tafel in het weeshuis

zijn kinderen die meestal van het platteland komen uit arme families en een donkere huidskleur hebben. Hun biologische ouders laten hen in een

ander gezin verblijven in de hoop dat zij daar een beter leven hebben, naar school kunnen en dus

Esther gaat met kinderen wandelen in de grote wereld.

meer kansen krijgen voor hun toekomst. Meestal komen de kinderen in de stad terecht.

Naar ons gevoel toch een merkwaardige situatie. Gezinnen die een kind 'afstaan' en gezinnen die een 'vreemd' kind of een jongere tijdelijk in hun huis opnemen. Niet?

De echte ouders doen dit om bestwil. De mensen die een restavek in hun huis nemen, beloven de biologische ouders ervoor te zorgen dat het kind naar school kan en dat het eten en onderdak heeft. Positief dus! Maar het is niet uit edelmoedigheid, hoor! Zij hebben er zelf (natuurlijk?) baat bij. In ruil

"Is onze toekomst veilig...?"

hiervoor moet het kind huishoudelijk werk doen. Een goedkope werkracht in feite.

Wat voor taken moeten de restaveks zoal doen?

Deze taken worden dikwijls bepaald door het geslacht en het hangt af van de plaats waar hij/zij terecht komt: een stedelijk of landelijk gebied.

De meisjes hebben vooral taken in huis, terwijl de jongens soms ook op het land moeten werken. De restaveks staan meestal als eerste op en gaan als laatste slapen. Soms is er helemaal geen tijd om naar school te gaan of slechts halve dagen.

Wat moeten ze zoal doen? Werken op het veld, water halen, poetsen, de was doen, koken, boodschappen doen, op de kinderen of de huisdieren letten. Sommige restaveks hebben het goed. Het is wel nooit aangenaam buiten je eigen gezin te zijn, maar zij worden gerespecteerd. Helaas hebben de meeste restaveks een zwaar leven. Zij worden vaak niet als een mens bekeken, maar als een 'ding'. Voor sommigen is het onmogelijk hun gevoelens te uiten. Zij mogen alleen spreken als hun iets gevraagd wordt. Zij spreken alle leden van het gezin aan met 'monsieur' en 'madame'. Zij mogen niet aan tafel zitten bij het gezin en krijgen de restjes. Het komt voor dat sommigen op de grond, onder de tafel of op een ongunstige plaats moeten slapen. Hoe gaan zij om met de kinderen? Velen worden mishandeld of misbruikt.

Een blij communiefeest in het weeshuis

Voor de minste fout worden zij gestraft, geslagen met de hand of zelfs met een hard voorwerp (een koevoet!). Meisjes worden ook seksueel misbruikt door de man of een zoon van de familie. Als zij zwanger zijn, worden ze op straat gezet. Veel restaveks zullen eindigen als straatkinderen.

Dus toch slaven?

Jawel, velen worden echt behandeld als slaven, maar zij hebben andere rechten dan een slaaf. Daarom kan men stellen dat de slavernij hier de wereld uit is. Ze kunnen legaal wegvlugten van het gezin en de eigen ouders kunnen hen zonder meer terugnemen, zonder ervoor te moeten betalen. Een restavek is wel vaak een misbruikt kind, maar geen slaafkind. Een betere omschrijving zou zijn: onbetaalde dienstbode. Maar hier kun je je heel veel onder voorstellen. Erg.

Wat is de reden waarom de plattelandsgezinnen hun kinderen 'wegsturen'?

De hoofdreden is natuurlijk de armoede. De meeste families bestaan uit veel kinderen. Er is te weinig geld om alle monden te voeden. Eten, naar school gaan... maar zij hebben niets. Aan hun uiterlijk kun je vaak zien tot welke klasse zij behoren: de elite, de zeer arme en de restaveks. Kinderen van de elite hebben meestal een lichte huid. Zij leven in comfortabele huizen en er zijn dienstboden en zij kunnen naar privé-scholen. De arme kinderen (vuil en ondervoed) leven in een kamer zonder water, elektriciteit of andere luxe. De restaveks zijn zogenaamd 'eigendom' van de rijken en moeten werken zonder geld te verdienen. Hun kleding bestaat uit lappen stof, die erg vuil zijn en zij hebben gaten in hun sjofele schoenen. Het is geen zicht. Ik vraag mij af hoe die tegenstelling tussen arm en rijk toch maar mogelijk blijft.

Kunnen we hier bij ons daar iets aan doen?

Natuurlijk wel. En dan heb ik meteen een voorstel. Ik heb kunnen kennis maken met het weeshuis OSJOSMA. Er wordt daar prachtig werk geleverd. Er zijn heel veel weeskinderen in Haïti, omdat de ouders vaak door ziektes getroffen worden. Als die weeskinderen niet goed opgevangen kunnen worden, wacht hen de straat. Of zij zullen 'uitgeleend' worden als restavek, wat in vele gevallen nog erger is. Het zou mooi zijn als de donateurs van de Salvatoriaanse Hulpactie willen meehelpen aan dit project.

Esther, wij gaan een warme oproep doen aan de lezers van dit informatieblad. Dank je wel omdat je bereid was om tekst en foto's te bezorgen over Haïti en in het bijzonder over het fenomeen 'Restaveks'.

Kan men hier gezond en gelukkig opgroeien?

Het weeshuis biedt liefde, veiligheid en geborgenheid.

OPROEP TOT STEUN

Beste weldoeners, wij bevelen u van harte het weeshuis OSJOSMA aan. Wilt u dit mooie werk steunen, dan graag een overschrijving met vermelding: project nr. 09/045 Weeshuis Osjosma, Haïti.

Namens de verantwoordelijken en de kinderen: DANK BIJ VOORBAAT.

WERELDFEEST BOKRIJK, 31 AUGUSTUS 2009

Het tweejaarlijkse Wereldfeest in Bokrijk vond dit jaar al voor de 9de keer plaats. In samenwerking met de Provincie Limburg, die de organisatie in handen heeft, werkten verschillende nationale en internationale organisaties mee om ook van deze editie alweer een succes te maken. Al vanaf het begin werkt ook de Salvatoriaanse Hulpactie mee, dit jaar kon u ons terugvinden in het educatieve

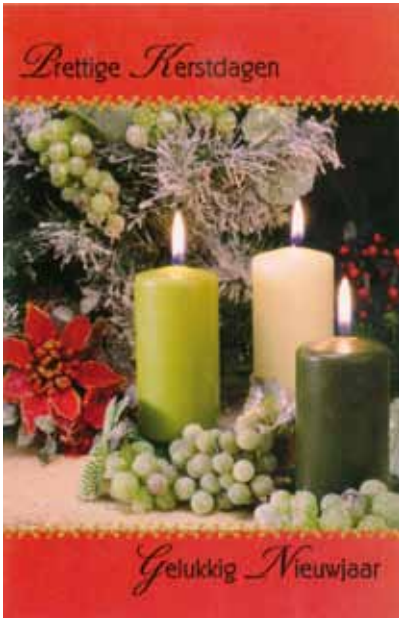
dorp.

Het thema van deze editie was 'wonen en werken' en de bezoekers konden op het doe-plein ervaren hoe het leven in de Derde Wereld er soms aan toe gaat.

Een herdeshut uit Congo bouwen, een sloppenwijk maken, proeven van exotische gerechten, enz.

Bij de infostand van de Hulpactie kon men deelnemen aan de 'salvatorquiz'. De winnaars van een pakketje uit de Wereldwinkel werden ondertussen op de hoogte gebracht en konden hun prijs in ontvangst nemen: mevr. Geerts uit Diepenbeek, fam. Houbregs uit Genk en dhr. Vaesen uit Hechtel.

Hiermee bedanken we al de mensen die meededen met onze quiz. Degenen die niets gewonnen hebben, wensen we volgende keer meer geluk toe.

**Goede vrienden,
Voor de komende feestdagen hebben wij ook voor u onze wensen klaar. De boodschap van Kerstmis luidt: "Jullie zijn allemaal door God bemind; bemin nu ook elkaar omwille van Mij". In die zin wensen wij u en al uw dierbaren (zeker de kleinsten en de zieken, de andersvaliden en mensen met pijn) van harte een GEZEGEND KERSTFEEST toe.**

En moge het nieuwe jaar 2010, dat voor de deur staat, voor u allen een GELUKKIG NIEUW JAAR zijn, een jaar vol intimiteit, genegenheid en liefde, hoop en vertrouwen.

Tevens maken wij van de gelegenheid gebruik om u te danken voor uw sympathie en vertrouwen in onze organisatie, voor de geestelijke, morele en materiële steun die u ons geeft om samen met ons medemensen in nood te kunnen helpen. Beste wensen en dank u wel!

Giften aan ons werk zijn aftrekbaar van het belastbare inkomen, wanneer het totaal in een jaar gestort bedrag € 30, - of meer bedraagt. Hiervoor ontvangt u automatisch in februari van volgend jaar een attest. Indien u de gestructureerde mededeling gebruikt die op het overschrijvingsformulier voorgedrukt staat, wordt uw gift **automatisch geboekt voor de projecten, vermeld in dit blad.** Indien uw gift voor een **bepaalde persoon** bestemd is, gelieve de naam of het nummer van deze begunstigde te vermelden. Wanneer u het nummer (ook een gestructureerde mededeling) niet kent, neem dan gerust contact op met het secretariaat! U vergemakkelijkt ons werk, waarvoor dank!

Hebt u er ooit al aan gedacht dat het mogelijk is de Salvatoriaanse Hulpactie als mede-erfgenaar in uw testament op te nemen?

Op die manier kunt u onze misdeelde medemensen in de landen in het Zuiden prachtig steunen. Daartoe is het voldoende in uw testament bij voorbeeld de volgende zin in te lassen: "Aan de Salvatoriaanse Hulpactie v.z.w., 't Lo 47 te 3930 Hamont vermaak ik de som van € ...". De Salvatoriaanse Hulpactie is één van de 46 organisaties die samen de campagne 'testament.be' gelanceerd hebben. Voor meer info, contacteer ons of ga naar www.testament.be.

Er zijn mensen die graag een **persoonlijke tint** willen geven aan hun hulp en precies willen weten wat er met hun geld gebeurt. Dat is hun goed recht. Zij kunnen bij ons terecht via **onze actie kinderadoptie**. Wij raden hen aan een **kind financieel te adopteren**. Met een bijdrage vanaf € 16,50 per maand zorgen zij voor de opvoeding van een kind in een land in ontwikkeling. Zij ontvangen de naam en een foto van het kind en het adres van de missionaris die ervoor zorgt, zodat zij in contact kunnen komen met het kind en zijn familie. Wij weten dat hier misbruiken kunnen ontstaan. Daarom wordt de actie ginder stevig in handen gehouden door een missionaris of ontwikkelingshulp (m/v), die wij altijd persoonlijk kennen en voor wie wij borg staan. Vraag inlichtingen over de werkwijze van deze actie als u er iets voor voelt.

Als uw adres verandert en u graag ons tijdschrift wilt blijven ontvangen, gelieve ons dan uw nieuw adres mee te delen. Hartelijk dank bij voorbaat.

De Salvatoriaanse Hulpactie kan bevriende ontwikkelingsorganisaties de toestemming geven eenmalig hun steunaanvraag aan u voor te leggen, tenzij u daar bezwaar tegen formuleert.

Colofon

Redactie: Pater Kris Monnissen
Lay out: Pater Paul Frederix
Foto's: Esther Van Lit

Drukkerij: Tony Boonen, Hamont

Verantwoordelijke uitgever:
Salvatoriaanse Hulpactie
't Lo 47
3930 Hamont
Met kerkelijke goedkeuring

E-mail: info@salvatorhulp.org
Telefoon: 011-44 58 21
Fax: 011-44 73 93
Website: www.salvatorhulp.org
KBC: 453-1018351-38